

Noša Sloga izlazi svaki 1 i 16 dan mjeseca i stoji s poštarnom za cijelu godinu 2 f. a za kmeta 1 for.; razmerno za pol god. 1 f. a za kmeta 50 novč. Izvan carevine više poštarna. Pojedini broj stoji 6 novč.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politični list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.“ Nar. Post.

Oglaši se primaju po navadnoj cijeni. Pisma neka se šalju platljene poštarine.

Nepotpisani se dopisi neupotrebjavaju. Dopisi se povrataju. Uredništvo i Odpravnštvo nalaze se Via Nuova N.º 4 piano I.

Godina IV.

U Trstu 16. Septembra 1873.

Broj 18.

ISTRANI!

Mila braćo naša!

Dne 9. dojdugega mjeseca oktobra hoćeće bili pozvani, da svaki u svojoj občini izberete svoje izbornike ili sluciarije, koji će onda dne 15. istoga mjeseca u svojih izbornih kolarih, izabrati vaše poslanike u novo carevinsko vijeće.

Videći svu veliku važnost budućih izborah, skupilo se je ovdje u Trstu nas nekoliko domaćih ljudi u izborni odbor tom namjerom, da vam pomognemo složiti se i sjednili u vašem mišljenju djelovanju.

MILA RRAĆO!

Istra je pozvana, da ovaj put pošle u Beč četiri svoja zastupnika. Od tih jednoga su pozvani da izberu veliki posjednici, drugoga trgovacka komora i gradovi, a ostala dva vi, naša braćo, istranski seljaci ili kmeti.

Veliki istranski posjednici, trgovacka komora i gradovi hoće siguro poslati u Beč takove ljudi, za koje znaju, da će zagovarati njihove gospodske, trgovacke i gradjanske potrebe i želje. Nije li dakle pravo, da i vi proskrbite sami za sebe, pak da i vi poštjete tamo ljudi, koji će ondje s ostalimi kmetskim zastupnicima zagovarati kmele i njihove kmetske potrebe i želje? Nadalje, veliki istranski posjednici, trgovacka komora i gradovi hoće siguro izabrati dva svoja čovjeka za svoje u Beču zastupnike, jer dobro znaju, da svoj svojemu najvoli. Nije li dakle pravo, da izbereće i vi dva muža od svoje krvi i jezika, i to poradi istoga razloga?

Jest, to je pravo i pošteno pred Bogom i pred ljudi, ali se bez slike i jedinstva važega neda postići.

U tu svrhu vas dakle prije svega molimo, da se u svakoj občini med sobom mužki dogovorite, koje ljudi ćeće dne 9. oktobra izabrati za izbornike. Znajte i zapamtite, da u izbornicima sve stoji, zato složite se za ljudi vriedne i poštene, koji naš narod ljube i za koje znate, da vas neće prevariti. Na izborih odlučuje veći broj glasova. Zato vas još molimo, da u dan izbora nikao od vas doma neostane, nego da se svikolici najdete na biralištu kao jedan čovjek. U šest godina nebudi vam težko izgubiti jedan jedini dan. Al ga nećeće izgubiti, jer što čovjek čini za svoju domovinu, to čini za se i za svoju djecu.

Za danas ovo malo o biranju izbornikah. Do koji dan hoćemo vam se opet oglasiti. Tom prigodom hoćemo vam imenovati i ona dva muža, kojih će imati dne 15. oktobra izabrati vaši izbornici za vaše poslanike u Beč. Oni će bili obadva vaši domorodeci, koji poznaju vaše potrebe i želje i vas iskreno ljube, pak smo čvrsto osvjedočeni, da ćeće im se iz srdca naradovati.

ISTRANI, BRAĆO!

Dan izborah je dan slave i veselja za svaki pravi i pošteni puk. Pripravite jim se dakle, kako svojemu narodnomu piru. Neka svaki od vas učini svoju dužnost, pak ćeće siguro svoju svrhu postići.

Živio naš premilostivi Cesar! Živio njemu uvjek vjerni vaskoliki istranski puk!

U Trstu 15. Septembra 1873.

Domorodni izborni odbor za Istru.

Nikola Triflić. Anton Marotti. Juraj Jan. Ivan Lavriha. Josip Sanciu. Anton Bitentz.

0 maslini i njenom uzgoju.

Maslina pripada razredu oleinečih. Cvjet je u nje četverozube čaške, četvero latica vjenčića, to imade 2 prašnika i pjestić; u pještici je dvopregradna plodnica, kratak vrat i razkoljena debela njuška; plod joj je maslinka (pećkovica) dugoljasta ili jajasta, pače i krugljasta oblika, a boje je tamno-zelene, mrkaste ili ljubičaste; drugi je pregradak plodnice pećka sa 1-2 sjemenama.

Maslina je zimzeleno drvo, bodkasta ili jajato-dugoljasta, ugasito-zelena lišća; pa je k nama prenešena iz tujine. Mnije se u obće, da je donesena maslina iz umjerenih predjela Azije, u drevno doba, o kojem niko ništa nagovještati nezna. Njekolicina starih povjestničara tvrdi, da je „Cekrops“ utemeljitelj Athene, posadio maslinu u Atici; drugi opet pričaju, da je ona Herkulom prispijela u Grčku, koji ju zasadili na brdu Olympu. Ovu biliku cionjanu Grci u toliko, da su njenim vjencem odlikovali pobijedosne vojvode, kad bi se izbitko vraćali. Negdje kasnije obogatilo maslinom Galiju Focesi, sagraditelji Marcella, a iz Galije tekar uvedena je maslina u južnu Italiju i Dalmaciju. Inozemnih vrstal poznato je oko 16 odlikih, od kojih u domu se u Evropi samo jedna, koju prozvao biljari „olea europea“ zato, što se je u južnoj Evropi udomila u toliko, da uspijeva i u divljem stanju. Tadajem vječovah izrodi se prvo bitna vrst, kod razmnoženja sjemenom, uslijed razna podneblja i tla, pa i samim navrćanjem pronađeni svoja prvo bitna svojstva.

Znamenitiji odradi evropskoj maslini jesu: grmatka, bijela, mirisava, palujđica, zašljena maslina. Osobito pak ceni se: bijela maslina, koja daje slabomanjasto, često svjetlo zeleno, crnastimi pjegami provučene masline, koje bacaju najviše ulja, a riodko kad izdadu; maslina okruglih bobulja proizvadja najdeblji plod mrkaste masti, pa daje najplremenitije ulje; slatkoplodna maslina, rastuća u Napulju, mati je osobito velik bobulj, koje se mogu jesti, radi njihove slasti, odmah sa drveta. Međutim mučno je razaznavanje masline, po ovih i sličnih opisih, pa se s toga i nikom neporučuje nabava maslinskih vrstih, pod stanovitim nazivima, već će se postupati uvjek na sigurnije, ako se uzmu vrijeđa poznatoga stabla.

Maslini ugadja umjerenou podneblju, s čega i neuspjehiva na obič topločnih skrajnostih. Prama sjeveru naći ćeš ju do 46.⁰ jošte sasvim zadovoljnu; a što je sjevernije, to joj ne može rad kratkoće ljeta dozrijevati plod. No ni vruci pojas nepruža maslini nikakovih probitaka, kako i opazi sam Humboldt, na svojem putovanju po južnoj Americi, to pripovjeda, da imenito u tih vruci prediclih naraste maslina do ogromna stabla, nu koje u ostalom, nuz svu svoju orijašku kriještinu, neplodi nikada. S toga i vidimo uspjehljati maslinu u pojusu umjerenom na otvorenu najvećom bujnošću; dočim u vruci prediclih, zaklanja se ona sunđanoj žegi, na obroncima pram sjeveru položitih humova; u bladnijih pak prediclih, uspjehljice svakako ponajbolje na zaklonjenih, pram jugu položitih mjestih. Izbor tla za maslinu, najlaglji je, buduć ona uspjehiva isto tako vesclo na vapnici kao i na pjeskulu; pače veli se da joj u inače povoljnijih okolnostih, nit ista močvar neprati. Nu će ona bez sumnje, najvoliti zdravo, rohlo, pjeskovito ili vapneno tlo. Sto se razmnoženja masline tiče, to se stavno može reći, da je malo drvila, kod kojega bi se toliko načinu rabiti moglo, kao upravo kod masline. Maslinu možeš razmnožiti: jednim jedinim okom, koje na štitu 2nd dugačnu, ukopati za palac dubljine u priredjeno zemljište; jednim diclom drveta; jednim šest ili višegodišnjim mlazom, pa takodjer i korjenom bradavicom. Rečenimi načini odgoji se drveće u brzo plodno; pa baš nisu nit skupocieni; ali maslina ovako proizvedena, malena je i neznačna, pa joj manjka dugovječnost. Najbolje, najtrajnije te najuharnejše stablo, polučit će se sjetvom pećaka (paštika).

(Sljedi ce.)

D op i s i.

Sa Otoka Krka.

Imam vam javiti nešto, što je vredno da znaju ne samo gospoda, nego da doznađu i kmeti ovđe i po Istri, jer se to

tiče upravo njih, pak da se znaju ravnati prigodom budućih izborah.

Kako znate, u Poreču se je već oddavno osnovao izborni odbor talijanski, komu je namjera nagovoriti birače i izbornike, da izberu njegove ljudi za poslanike u carevinsko vijeće. Kako taj odbor nezna nego talijanski, tako nemože nigdje občiti neposredno s našim pukom ni pismeno ni ustmeno, nego se tu i tamo obraće na gospodu podestate, da mu oni med kmete put prokrće i jih za njega predobe. Taj talijanski odbor se je dakle obratio i na občinu Krčku, te joj poslao svoja pravila i naputak, što i kako ima djelati. Občina pako Krčka je poslala na svaku kmetsku občinu ovoga Otoka po jedan izpisak tih pravilih i pozvala gospodu poglavare i starešine, da dođu u Krk, da se pogovore o izborih, na određen za to dan. I gde, tomu su se pozivu, kako čujem, javili skoro svi naši sudeci, te poslušno putovali tko u Krk, tko u Lošinj. To se je dogadjalo bit će kakih dvadeset danah.

Ja neznam, što se je na tom sastanku govorilo, nego čujem, da jo gospodi sudecem i litim poglavarem i starešinom bio predložen i preporučen za poslanika u carevinsko vijeće kotarski kapitan, g. Eluscheg, koji je odprije služio nogdje u Dalmaciji i bio tamo protivnik narodnoj stranki. Čujem, nadalje, da su nekoj sudeci tu ponudu primili, a nekoj odbili, rokavši, da će glasovati za svojega domorodca i poznata nam prijatelja, g. Dinka Vitezovića. Ali se stalno ušam, da će se promisliti i oni prvi, koji su onako nepromišljeno primili ponudu za čovjeka, koji nije naš, a doista nemože biti ni za nas, buduć preporučen od talijanskoga nam tujnjega odbora. Više valju promišljena, nego namisljena, a dužnost je svakoga čovjeka, prosuditi opet i opet što je namišlio učiniti, pak onda primiti se i držati onoga, što mu se po duši dini, da je najbolje i najkoristnije za vaskolik puk. Talijanom i njihovom odboru budi slobodno iskati pomoć i nastojati, da im i drugi pomognu izabrati njihovo ljudi za poslanike; ali neka znaju, da smo i mi slobodni, pak da nismo dužni plosati, kako nam oni sviraju, dapače da moramo i mi skrbiti za sebe isto onako, kako i oni. I duše mi moje, ako bi naš puk volio izabrati talijanskoga nudjencea Eluschega, nego li svojega domorodca Dinka Vitezovića, onda bi baš zaslužio, da mu se započati na čelo mrako talijansko ime ščavuna i litim roba, pak da taj počat nose do vješta on i njegova djete!

Ovo sam vam i zato javio, da se naš siromašni puk i po drugih mjestih čuva porečkoga odbora i svojih talijanskih podestatab, jer će se drugač razno osramotiti, pa onda gorko kajati, ali bez koristi. Pač moj mili! ustanu već jedanput na svoje noge i nedaj se za nos voditi od ljudi, koji su se već toliko puti nasmišlali tvojoj nesmotrenosti. Vjeruj jedanput i svojim ljudem, ljudem naime, koje si sam na svojem krilu odgojio, pa koji su dužni za te misliti i skrbiti. Job i gore svakomu, koji ima svojih ljudi, pa tujim svoju sreću izručuje!

Iz srednje Istre 1. rujna.

Istra će dakle ovaj put poslati u Beč četiri poslanika, jednoga naime veliki posjednici, jednoga trgovacka komora i gradovi, a dva istranski sojaci i litii kmeti. Ako i stanuju u Istri dva naroda, Talijani naime i Slaveni, Istra je sasvim tim jedna ter ista domovina, pak nemože nego il sva zajedno tugovati, il se sva zajedno veseliti. Veselit će se, ako joj bude ljepeš i bolje, a tugovati ako joj bude ovako, il još možebit ludje, nego li je sada. Od koga će to zavisiti? To će najviše zavisiti od naših budućih zastupnika na carevinskom vijeću. Vrieme je dakle, da počnemo svi promišljati, bili mi Slaveni, il bili Talijani, kakve ljudi hoćemo ovaj put u Beč poslati, jer se to jednak tice žive kože jednih i drugih. Na to pitanje nije težko odgovoriti, naime u današnjih okolnostih i posjede učinjena izkustva.

Mi ovaj put moramo poslati u Beč sasvim druge ljudi, nego li jih pošiljao ovih posljednjih godinab naš porečki sabor. U tom su jedno misli ne samo Slaveni, nego i svi Talijani, kojim na srcu leži blagostanje ove naše domovine. Jer bili Slaveni bili Talijani, svi su oprćeni težkim bremenom državnih, pokrajinskih i občinskih davaka i litii placila, svi shuću, svi težko uzdišu; svi su osvijedočeni, da im nije olagnulo po tako

zvanoj samoupravi ili autonomiji, svi bi rada, da jih ta samouprava malo manje košta i da im nešto više koristi; svi žele, da im nepropade svećenički stau, svim je dočužilo i zamrzilo ono neprestano i bezaramno huljenje na Boga i njegov sveti zakon ili vjeru božju. To sve i tomu slično sili i prinudjuje Talijane i Slavene, da pošlju ovaj put u Beč muže nove i takove, koji se ni mašo nenameću puku, da jih izabere; muže, koji su jur pokazali djelom, da ljube istarski puk i njegovo duševno i tjelesno blagostanje.

Neka se dakle nekoja gospoda napinju koliko jih volja, da jih Istrani u Beč pošlu, al sve zaludo; jer su Istrani skusili, da njima nije zato bolje, ako je njihovim zastupnikom ljepeš, bilo to u Beču, il bilo u Poreču. Badava vele nekoji od te gospode, kad govore sa Slavenom: *Anch' io sono slavo* (I ja sam Slaven); a kad govore s Talijanom, onda okrenu: *Noi non vogliamo altro che conservare la nostra nazionalità italiana* (Mi nećemo drugo, nego da očuvamo svoju talijansku narodnost.) To im sve ništa nekoristi, jer pravi Slaven, kao i pravi Talijan nepodkapaju jedan drugomu ni narodnosti ni jezika; a s druge strane jedan i drugi znaju veoma dobro, kamo ciljaju te rieči i uvjerenja u vremu izborab. Sad gdjekoji putuje po Istri i običuju ovim cestu, onim občinskim vrt itd. samo da ga izaberi. Povida se, da jo neki gospodin iz JUNTO pisao nekidan svojim prijateljem: *Impedite con ogni mezzo candidature slave* (Propričito svimi sredstvima ne dopušćajte kandidaturu slavensku); ali taj gospodin bi imao znati, da ni Talijani ni Slavoni nemare za čovjeka, koji na taj način mrzi i progoni one, koji ga mučeno plaćaju svojim trudom.

Istrani, bili vi Talijani, ili Slaveni, mislite i razmišljajte, pogledajte na prošla ljeta i na ono, čim su vam urodila; pogledajte u knjižice davačakih iliši štibre i koliko su vam narasli prirezi iliši adicionalni; pretresite sve to na tanko, pak onda izaberite svoje poslanike; ali koji vam se sami nameću i narivaju, tih neizborite nikako ni sada, ni ikad više. „Što tko djela, sve pred njega pada.“ Tako su mudro govorili naši stari.

Is Pule.

Ovih danah sam imao posla u Rovinju, pak ajd tamo kopnom mjesto morem. Na tom sam putu zašao i u nutarnja sela Istre skoro sve do Pazina. Putujući od sela do sela, čuo sam i video tu i tomo koješta, što je dobro da znaju sad pred izbori i vaši čitatelji.

Talijani se na svaki mili i nemili način trse, da i istarski kmeti izberu dva Talijana za svoje poslanike. U tu svrhu putuju po svoj Istri izaslanici talijanske stranke. Za zapadnu Istru, to jest, za koparsko, porečko i vodnjansko birališće, nude našim kmetom i preporučuju zemaljskoga kapitana, g. Vidulića. Ali im to neide nekako za rukom, jer čujte što im se dogadja, samo kad gdje zinu.

Dojde vam jedan od tih izaslanikab k nekomu mojemu znancu i počne ga nagovarati za gori rečenoga g. Vidulića. Moj se znanno tomu kao zaobići i reče, da neka ga izberu Talijani u svojih gradovib, a kmeti da već imaju, koga će izabrati. Na što mu talijanski prosac odgovori, da ga Talijani neimaju nekako radi, pak da ga je strab, da bi tamo propao. Aha dakle, odvrati mu moj prijatelj, jer ga neće Talijani, kojim se je zapisao dušom i telom, vi bi sad htjeli, da ga izberu istarski Slaveni, kojim je ledja okrenuo! Dakle njega u zapadnoj Istri i još jednoga u istočnoj, pak bi onda istarski Talijani imali u Beču četiri zastupnika, a Slaveni ni jednoga, akoprem jih je dva puta više. I to bi bilo lično! Ali ja sam osvjeđočen, prodalji govor moj prijatelj, da toga neželi ni sam g. Vidulić, pa makar već nikad Beča nevidio. Ja dapače držim, kad bi ga Slaveni i izbrali, da se on nebi udostojio primiti izbora iz rukah toga barbarskoga iliši sirovoga puka, kako ga vi Talijani obično nazivate, i za koga g. Vidulić neće u Istri ni da čuje govoriti. Moj gospodino, ako imate vi vaše mušice, imamo i mi svoje. Mi smo dosad dosta povjerovali Petru i Pavlu i svakomo vragu, pak što smo dobili? Dobili smo to, da ste vi sad gospodari nad našom dušom i nad našim telom, a mi tudjinci, da neredem vaši robi, u svojoj rodjenoj zemlji. Vi se pozivate i upirete na nekakvu vašu bezbožnu talijansku civilizaciju, pak nas u to ime držite u barbarstvu bez škole i nauka; jer nije moguće da mislite,

da će se naš siromašni puk prosvietiti putem vaših talijanskih školah i učiteljih. Vi se radujete onoj nesretnoj dobi, kad će opet svjetom zavladati staro poganstvo, a mi se radujemo svetoj vjeri i nauku kršćanskemu, jer vidimo, da nam bez vjere u Boga nebi bilo moguće nositi težko breme dačah i plačilab, koja ste već nam dosad na pleća naprili. A kako mislimo mi, misli i dobri istarski puk talijanski, počasni od Kopra pa ča do Pule. Dosta je dakle, već smo vas siti do grla jedni i drugi. Zato recite onim, koji su vas poslali, da mi nećemo izabratи nikoga, nego svojega vrhovnoga pastira, presvjetloga g. biskupa Dobrilu!

Tako je eto lično govorio moj zlatousti prijatelj, talijanski pako prosac mu se je omaknuo iz kuće a da nije djevojko ue samo izprosio, nego ni video.

Na tom putu sam još čuo, da je prošlih danah došao neki talijanski podestat u jednu svoju poreznu občinu (comune censuario), da se pogovori s nekojimi odličnijimi osobama i budućim izborib, pak da im je tom prilikom medju ostalimi stvari rekao i ovo: *Eleggente per sufficiari uomini liberali, persone di moderne idee, e impedite possibilmente, che nel numero degli elettori non entri nessuno dei barbari schiavoni!* Po našu bi se to reklo: *Izberite ca izbornika ljudi slobodoumne, osobe po novu mislebe i proprietate, koliko je moguće, da nebude izabran sa izbornika nijedan od divljih ščavunah!* Jelite, da je ovo lično govor za jednoga podestata, koji ima pod sobom, kako čujem, preko 5,500 Slavenah? Kćemu od nas na ovako rieči krv u žilah nezavrije, taj već nije čovjek. Pa takvo ljudi da sluča naš narod, pa takvim da vjeruju, kad mu nude za izbornika, il poslanika Marka i Šarka? Noće, bomo neće, jer je već skrajno vrlome, da progleda. Vidić ćemo se u Dinjanu!

Is Savrinija.

Izbori naših zastupnika u Beč su blizu. Treba dakle da se pripravimo na borbu u pravo doba, da na dan izborab budemo jedan za sve i svi za jednoga. Borba će biti svakako ne rad poštensih Talijanah, nego sbog bicsnih Talijanah, kojih ima u Istri mnogo, koji će osobito sada vikati proti svakomu Slavenu, a uavlastito proti popom. Pobjeda jo naša samo ako budemo složni. Što bi koristilo kandidatu, da ulovi na jednom biralištu i sve glasove, pa da na drugih kučavno propade?! Rugao bi nam se dušmanin. Zato odgovaram svim znancem i prijateljem, koji pomisliće u toj velevažnoj stvari na me „javno“, jer mi je ime već u javnost prošlo: da se svi pokorimo odluci domorodnoga odbora u Trstu. Izraziti mi je ipak jednu želju. Svim Slovencem koparskoga okraja neka se napuni srec velikom radoštvu i sladkom nadom, da nam bude zastupnikom Preuz, biskup g. Dobrila. Zapustimo dakle separatističnu etnografiju, koja nam je zadala već toliko rane, s kojih joštor krvimo, ter pomislimo, da smo Slovanii! A kako poštoni Jugovići, hajd u vatru pobedonosnim glasom: Živio naš Juraj! — Njemu glas u pravi čas!

RAVNIK.

Is vojničkoga tabora kod Ptuja (u Štajerskoj).

Na širokom, ljevo obdijelnom i svakim božjim darom uasiyanom polju blizu grada Ptuja, nahode se sada na vojničkom vježbanju 3. c. k. Regimento pješakab, 1. Regiment konjanikab, 1. topničtva i 2. bataljuna lovaca. Sva ova vojska stanuje u poredanih ondje šatori, koji su okruglo platnom pokrivena stanovanja 17 noguh široka i za 32 momka i njihovu vojničku spravu pripravljena. Odkad smo ovđje svaki se dan ob noć crno oblačino pokupu, dok napokom počne tako strašno livati, da nam šatori prokapljuju, a ob dan tako lično i krasuo vrieme, da jo milina gledati.

Naš presvjetli Car udostojio se nas pohoditi, te od 4. do 6. t. m. med nami boraviti. Grad Ptuj jako ga je lično primio: sav grad bješe svjećami razsvjetljen, a sgrade zelenjem i cvjetjem posvud nakitjene. Petoga po podne pohodi i naš tabor, pa bi od svega vojničta primljen gromovitim Živio i kličom Hoch. Netom se približi k Regimenti Nadvojvode Lavoslava, uajslavnički regimenti Hrvatske i svega Cesarstva, avi naši Hrvati jednodušno zaoriše urnebesnim „Živio!“ Car je uljedno momke ovdje i ondje hrvatski pitao: „Kako sto junaci?“

Naši odgovorahu „dobro, presvjetla kruno“, i udari opet Živo! A kad se već htio Car povratiti, opazi, kako naši Hrvati uz regimentsku glasbu veselo plešu „kolo.“ To mu se jako do-palo, pa za četvrt ure stade gledati, kako junak junaku ruku pruži, i vrteć se i pjevajuć igra svoje starodavno kolo. Bili su i med Generali nekoji, koji su htjeli skusiti, kako se to pleše i nogami vrti. Presvjetli Car, govoreć s drugimi Generali, hvalio je naše Hrvate i njemački o njih ove besjede izustio: „Das sind ferme Leute.“ To su junaci! A kad htjede otići, presta kolo i počeće opet svih kolici uz veliku radost Živo vikati i kape u vis bacati.

Mnogo nas veseli, da se je naš Car najradje med nami Hrvati zadržao i počastio nas više, nego nijednu drugu Regimentu. Zna On, koliko je vredna ova Regimenta i kako se ona junački iskazala u svakoj prilici. Tko je pročitao povjest ove Regimete mora reći: Ovo su sami junaci, ovo pravili svoje slavne hrvatske domovine!

Franina i Jurina.

Ju. Ka su ono gospoda, s kim si
čera govoril?
Fr. Ono nisu gospoda, ono su petljari.
Ju. Petljari! a jačće se i sveto od
srebra i zlata, kô na sebi nosi!
Fr. Ipak su petljari, ađ prose.
Ju. Koga, zaboga?
Fr. I mene i tebe i ostalu sirotinju

Istransku.
Ju. Ajde de, neka ti bude, al ađ prose, kad niš nenose?
Fr. Namor nenose, ađ jim je dosta, da jim se sad samo obeća.
Ju. Ka stvar?
Fr. Da ćemo na birališčih, kad budu izbori, plesat onako,
kako nam budu oni sopli, -- to je, da ćemo izabrati za
fiduciarie i za deputato va Beč one ljudi, koje nam
budu oni preporučili.
Ju. Aba! a da si jim ti obeća?
Fr. Rekal sam jim, da su se zaklatili, ađ da smo mi već
druge sopce pogodili.

Različite viesti.

* Carskim pismom od dne 7. tek. septembra bi razpušćeno, staro carevinsko vijeće i naredjeno, da se razpišu izbori za novo, koje se ima sastati u Beču dne 4. mjeseca novembra tek. godine. Uslijed toga previšnjega pisma je naredilo c. k. Namjestništvo, da se biranje izbornika u kmetskih občinah sve Istre ima obaviti dne 9. dojdućeg mjeseca oktobra, a izbor dviuh njihovih poslanika za carevinsko vijeće da se ima držati u svih birališčih istočne i zapadne Istre dne 15. istoga mjeseca. Istranski pako gradovi uslijed iste naredbe hoće izabrati svojega poslanika dne 18., trgovacka komora 19., a veliki posjednici dne 23. oktobra.

* Stanje zdravlja u Trstu se je u ovo prošlih petnaest danah pohujalo. Od prvoga početka do danas razbolilo se od koliko 198 ljudi, od kojih je 118 umrlo, 34 ozdravilo, a 48 se još lieči.

* Prošlih danah bavila su se ovdje jedan za drugim dva člana sjajne cesarske kuće, naime nadvojvoda Albreht, koji je tom prigodom bio i u Puli, i nadvojvoda Karlo Ludvik sa suprugom.

* Glas za Vitezicu. Milo nam je preštampati iz „Narodnoga Lista“ zadarskoga slijedeće riječi, kojimi se odobrava željeni izbor presvj. g. Dinka Dra. Vitezicu za istranskoga poslanika u carevinsko vijeće: „Podupiremo najsrdaćuće misao braće iz istočne Istre, da se izabere na carev. vijeće čelik-rodoljub Dr. Vitezic. On boraveć toliko godina medju nami pokazao je cijeloj zemlji, kako i u najmučnijim prigodama poštenjak ne taji svoja uvjerenja, već zna svuda i otvorio raditi na najpijemičiju svrhu, na preporodjenje svog milog naroda. Taki čovjek zasljužuje narodno povjerenje.“

* Izborni sastanak. Kako pišu riečkoj „Bilancii“ iz Pule, ovih će se danah sastati u Poreču članovi izbornoga odbora talijanskoga, da se konačno sporazumiju, koje će svoje ljudi preporučiti istranskemu puku za poslanike u carevinsko vijeće. Bilo prosto toj gospodi, preporučiti koga jih volja građanskemu pučanstvu u Istri, a što se našega puka tiče, čvrsto smo osvjeđeni, da je zaman svako napinjanje toga odbora. Da će više istranskih podestata djeleti i nagovarati puk po napuštanju toga odbora, to mi dobro znamo; ali zna već hvala Bogu i naš puk, da u toj prevažnoj stvari nije dužan služati svojih talijanskih podestata, nego jedino svoju duževnost i svoju korist. U tom istom dopisu se spominje i domorodni izborni odbor, što se je osnovao za Istru ovdje u Trstu. Tu dopisnik veli, da je imao predsjednikovo u Istri nepoznato, pak da to mora biti nekak tudijski odbor, a svakako da smrdi po popovstvu i po slavenstvu (clericalismo e slavismo). Mi odgovaramo tomu gospodinu, da mi malo zato marimo, poznali il nepoznali istranski Talijani predsjednika našega odbora, poznamo ga mi, i to mora bit i njim dosta. Sto se pak to tiče namjene našega odbora, neka zna, da se je osnovao baš zato, da našem slavenskomu u Istri puku i domorodnomu svećenstvu pomogne izabrati za poslanike ljudi, koji ljube njegovu narodnost i njegovo vlersko osvjeđenje. Na koncu se taj delija grozi, da će nas talijanska stranka na birališčih svakako predobiti, il pak, ako joj nebude to moguće, da neće na birališće ni doći. Kukavico, da si razuman, koliko si zloban, nebi tako ludo odkrivao pred svjetom svoje nemoci!

* Hrvatski sabor je prihvatio popravljenu hrvatsko-ugarsku nagodbu sa 79 proti 10 glasovah.

* Viktor Emanuel, kralj talijanski, proči će noćas kroz Nabrežinu put Beča, da se tamo nazdravi s našim carom i vidi svjetsku izložbu. Od onud da će i u Berlin k njemačkomu caru Vilimu.

* Milan, knez srbski, bio je u Beču prve dne tek. mjeseca. Carski dvor i ministri su ga veoma lijepo dočekali. Iz Beča je odputovao u Pariz, gdje se sad nahodi.

* Primorac. Dobivimo prvi broj kraljevičkoga lista, Primorca, te mu se baš naradovasmo, kako mu se imala naradovati i sva Hrvatska, a naime hrvatsko primorje, kojem su služi za ponos i diku. Mi želimo, da i veći hrvatski gradovi, nego li je Kraljevica, dođu do svojega domaćega lista, pak da se tim putem božje svjetlo na sve strane širi.

* Iz zapadne Istre piše netko ljubljanskim „Novicam“, da se jo g. Dr. Vošnjakudio „Našoj Slogi“ za kandidata u Istri. Ta viest je posve neistinita.

Tek Novaca

polag Borse u Trstu od 1 — 15 Septembra 1873.

NOVCI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	—
Carski dukati (čekini)	5.34	5.34	5.34	5.34	5.34%	6.34%	—	—	6.35%	6.30%	6.36%	6.39	6.39%	—	6.30%	—
Napoleoni	8.92	8.90%	8.92%	8.92%	8.93	8.94%	—	—	8.88%	8.95%	8.97	8.99	8.99	—	8.99	—
Lire Inglike	11.17	11.20	11.20	11.20	11.21	11.23	—	—	11.25	—	11.28	11.30	11.31	—	11.30	—
Srebro prid (aggio)	106.30	106.15	106.95	106.50	106.75	106.85	—	—	107.25	107.70	107.80	108.—	108.—	—	108.—	—